

Bekwaamheidseisen voor moulagetechniek

© NVMBR, 2017

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming.

De bekwaamheidseisen zijn ook te downloaden op het ledennet: www.nvmbr.nl

1 Kader bekwaamheidseisen

Inleiding

In de Wet BIG staat het begrip bekwaamheid centraal. Bekwaamheid is het vermogen om in bepaalde situaties een handeling correct uit te voeren. Dit valt niet te bepalen aan de hand van een diploma maar moet in de praktijk worden beoordeeld. Het verrichten van handelingen zonder enig inzicht in de context waarbinnen de handeling plaatsvindt (het doel van de handeling, inschatten van de gevolgen van de handeling, hoe te handelen bij complicaties) wordt als onzorgvuldig handelen beschouwd; dan ontbreekt dus de bekwaamheid.

Het op peil houden van de bekwaamheid is een verantwoordelijkheid van de individuele beroepsbeoefenaar en de werkgever. Dit kan door:

1. het voldoen aan vastgestelde opleidingseisen;
2. bijscholing en toetsingen;
3. handelingen frequent te verrichten.

In 2008 heeft de Inspectie voor de Gezondheidszorg het rapport Staat van de Gezondheidszorg 'Risico's van medische technologie onderschat' gepubliceerd (2008). Hierin wordt aangegeven dat zorginstellingen en zorgverleners zich veel te weinig bewust zijn van de risico's die medische technologie (apparatuur en hulpmiddelen) met zich meebrengt. Heel duidelijk in dit rapport wordt de verantwoordelijkheid aangegeven voor de zorginstellingen, de professionals en de beroepsvereniging.

Zorginstelling:

- Een visie ontwikkelen op de te leveren zorg voorafgaand aan de aanschaf van nieuwe technologie;
- Een risicoanalyse maken voorafgaand aan aanschaf;
- Bekwaamheidseisen invoeren en periodiek evalueren;
- Voorafgaand aan de in gebruik neming moet er sprake zijn van technische vrijgifte, validatie van de beoogde werkingen en controle op zorgvuldige inbedding in de organisatie.

Met andere woorden: de Raad van Bestuur van een instelling is er voor verantwoordelijk dat risicovolle medische technologie wordt toegepast door aantoonbaar bekwaame zorgverleners. En moet systematisch controleren of medewerkers deskundig zijn en of ze trainingen met goed gevolg hebben afgelegd.

De NVZ en NFU hebben dit omgezet in beleid in het Convenant 'Veilige toepassing van medische technologie in het ziekenhuis (2011).

Beroepsvereniging:

Wetenschappelijke verenigingen, beroeps- en brancheorganisaties zijn verantwoordelijk voor het ontwikkelen van veldnormen, bekwaamheidseisen en opleidingsmogelijkheden.

De NVMBR heeft de afgelopen jaren in samenwerking met het werkveld bekwaamheidseisen per modaliteit ontwikkeld. De bekwaamheidseisen zijn een instrument om de bekwaamheid van de individuele MBB'er te kunnen toetsen. Het instrument kan gebruikt worden door de MBB'er zelf of door de opdrachtgever.

Kader bekwaamheidseisen

1. Beschrijving van specifieke competenties in aanvulling op het Beroepsprofiel MBB'er;
2. Beschrijving van de benodigde kennis (Body of Knowledge) en vaardigheden;
3. Beschrijving van de eventueel benodigde aanvullende opleiding of opleidingseisen;

4. Criteria voor toetsing van het bekwaam blijven in aansluiting met de kwaliteitscriteria voor herregistratie in het Kwaliteitsregister Paramedici;
5. Aanbevelingen voor toetsinstrumenten en frequentie;
6. Bronvermelding.

De bekwaamheidseisen worden door de betreffende sectie opgesteld en door het hoofdbestuur binnen de NVMBR vastgesteld en minimaal eenmaal per twee jaar bijgesteld.

Specifieke deskundigheid

Indien de noodzaak aanwezig is om MBB'ers met een aanvullende opleiding en specifieke deskundigheid te onderscheiden van collega's kan door de betreffende sectie een voorstel voor een specifieke deskundigheid worden voorgelegd aan het hoofdbestuur om een specifieke deskundigheid in te stellen.

Naast zorgverzekeraars zien ook werkgevers, verwijzers en patiënten/cliënten graag meer transparantie in het kader van het aanbod van mogelijke zorg. Men wil steeds vaker weten welke zorgverlener over de juiste deskundigheid beschikt ten aanzien van de behandeling van een bepaalde aandoening of patiëntencategorie. Ook de Inspectie voor de Volksgezondheid stelt in het kader van de transparante zorg eisen ten aanzien van registraties voor specialisten en verbijzonderde paramedici.

Indien besloten is door het hoofdbestuur dat er sprake is van een specifieke deskundigheid, waarbij het onderscheid transparant gemaakt moet worden, wordt een register van specifieke deskundigheid ingesteld, welke gekoppeld is aan de registratie in het Kwaliteitsregister Paramedici. Als standaard vermelding bij het zoeken in het Kwaliteitsregister Paramedici wordt als voldaan is aan de bekwaamheidseisen, de specifieke deskundigheid zichtbaar. De eerste inschrijving in het specifieke register wordt uitgevoerd op basis van de benodigde aanvullende opleiding, vervolgens wordt bij de herregistratie getoetst of wordt voldaan aan de aanvullende bekwaamheidseisen.

De eisen voor periodieke registratie in het specifieke register zullen analoog zijn aan de eisen voor het 'gewone' register met daarbij de volgende uitgangspunten:

- A. De werkervaringseis; minimaal 30% van de totale werkervaring dient te bestaan uit patiënt cliënt gerichte werkzaamheden verricht binnen het specifieke gebied;
- B. Minimaal 30% van het aantal te behalen punten voor deskundigheidsbevordering dient te zijn behaald gericht op het specifieke gebied.

De aanvullende bekwaamheidseisen voor een specifieke deskundigheid worden door de leden vastgesteld tijdens de Algemene Vergadering. Bij de betreffende bekwaamheidseis is vermeld of de bekwaamheidseis als specifieke deskundigheid is aangemerkt.

Bekwaamheidseisen moulagetechniek (juli 2017)

Inleiding

In de Wet BIG staat het begrip *bekwaamheid* centraal. Bekwaamheid is *het vermogen om in bepaalde situaties een handeling correct uit te voeren*. Dit valt niet te bepalen aan de hand van een diploma maar moet in de praktijk worden beoordeeld. Het verrichten van handelingen zonder enig inzicht in de context waarbinnen de handeling plaatsvindt (het doel van de handeling, inschatten van de gevolgen van de handeling, hoe te handelen bij complicaties) wordt als onzorgvuldig handelen beschouwd, de bekwaamheid ontbreekt.

Het op peil houden van de bekwaamheid is een verantwoordelijkheid van de individuele beroepsbeoefenaar en de werkgever. Dit kan door:

- Het voldoen aan bepaalde opleidingseisen;
- Bijscholingen en toetsingen;
- Handelingen frequent te verrichten.

De bekwaamheidseisen zijn een instrument om de bekwaamheid van de individuele beroepsbeoefenaar te kunnen toetsen. Het instrument kan gebruikt worden door de beroepsbeoefenaar zelf of door de opdrachtgever.

Het werken met materialen op- of in (lichaamsholten) van een patiënt is een risicovolle handeling. Daarom is het vereist dat de mouldroommedewerker bekwaam is voor het verrichten van deze handeling.

De bekwaamheidseisen hebben betrekking op de medewerker die de materialen vervaardigt en aanbrengt op of in de patiënt. Deze medewerker is in staat om zelfstandig op de mouldroom te werken, werkwijzen voor het eigen vakgebied te ontwikkelen, bij te stellen en een bijdrage te leveren aan onderzoek en innovatie.

De medewerker kan een achtergrond als MBB'er hebben maar ook een achtergrond op technisch gebied zoals bijvoorbeeld instrumentmaker of fijnmechanicus.

Benodigde kennis en vaardigheden

De mouldroommedewerker is in staat om:

Met betrekking tot de techniek

- Op basis van uitgebreide materiaalkennis aan te geven welke materialen op de markt zijn en wat de functie ervan is;
- Het juiste gereedschap te kiezen en op een juiste wijze te gebruiken;
- Uit te leggen met welke materialen en hulpmiddelen op de afdeling gewerkt wordt en waarop de keuze voor een specifiek product is gebaseerd;
- Een keuze te maken wat betreft de materialen voor de positionering van de patiënt
- Te benoemen welke hulpmiddelen en materialen nodig zijn voor de positionering van de patiënt. Het doel is een comfortabele en reproduceerbare patiëntpositie;
- In te schatten welke risico's aanwezig zijn bij het vervaardigen van hulpmiddelen;
- Uit te leggen waarom gekozen wordt voor een individuele of standaard patiënten fixatie met daarvoor benodigde hulpmiddelen;
- Te verklaren wat de invloed van de volgende parameters is op de kwaliteit van het hulpmiddel:
 - De positie van de patiënt;
 - De stevigheid van het gebruikte materiaal;
 - Mate van ontspanning van de patiënt.

Met betrekking tot hygiëne:

- De ziekenhuisregels voor hygiëne toe te passen;
- Kennis van hygiëne toe te passen teneinde kruisbesmettingen te voorkomen.

Met betrekking tot de behandeling:

- De positie van de patiënt reproduceerbaar te maken;
- De hulpmiddelen te beoordelen op instel- en technische kwaliteit;
- De kwaliteit van de hulpmiddelen te bewaken tijdens de behandeling.

Met betrekking tot de patiënt:

- Rekening te houden met de medisch-technische en psychosociale aspecten van de bestralingsbehandeling;
- De patiënt voorlichting en begeleiding te geven tijdens de behandeling op de mouldroom;
- De begeleiders van de patiënt te informeren;
- Rekening te houden met de lichamelijke en psychische gesteldheid van de patiënt.

Met betrekking tot anderen;

- In overleg te treden met MBB'ers, de radiotherapeut en de klinisch fysicus over aanpassingen aan de hulpmiddelen;
- Medewerkers van de afdeling radiotherapie op de hoogte te stellen van bijzonderheden omtrent de hulpmiddelen en eventueel instructies te geven voor het gebruik;
- Aan medewerkers en belangstellenden de basisprincipes van de hulpmiddelen en het daarbij gebruikte materiaal uit te leggen;
- Nieuwe medewerkers in te werken en te begeleiden;
- Studenten en stagiairs te begeleiden.

Aanvullende opleiding en opleidingseisen

Er zijn twee situaties, namelijk de mouldroom medewerker met een achtergrond als MBB'er en de medewerker met een andere achtergrond.

Voor de MBB'er geldt dat, aanvullend op de beroepsopleiding, hij kennis moet hebben van:

- De materialen die gebruikt worden op de afdeling;
- Het instrumentarium dat wordt gebruikt voor het vervaardigen van de hulpmiddelen;
- De risico's van het gebruik van de hulpmiddelen op de patiënt;
- De soorten hulpmiddelen die worden vervaardigd op de mouldroom;
- De eisen op het gebied van hygiëne op de mouldroom;
- De patiëntenbegeleiding op de mouldroom.

Voor de medewerker zonder achtergrond als MBB'er geldt dat hij kennis moet hebben van:

- Basale anatomie;
- Basale oncologie;
- Omgang met oncologische patiënten;
- De materialen die gebruikt worden op de afdeling;
- Het instrumentarium dat wordt gebruikt voor het vervaardigen van hulpmiddelen;
- De risico's van het gebruik van hulpmiddelen op of in de patiënt;
- De hulpmiddelen die worden vervaardigd op de mouldroom;
- De eisen op het gebied van hygiëne op de mouldroom;
- De patiëntenbegeleiding op de mouldroom.

Criteria voor toetsing bekwaamheid

Criteria voor de bekwaamheid voor het vervaardigen van hulpmiddelen zijn:

- Gemiddeld minimaal 1200 uur per 5 jaar werkzaam op de mouldroom;
- 8 uren specifieke scholing per jaar op het gebied van moulagetechnieken.

Aanbeveling voor toetsinstrumenten en frequentie

- Intercollegiale toetsing op het gebied van interactie en communicatie naar patiënten, collega's en anderen. Hiervoor zijn meerdere intercollegiale toetsingsinstrumenten beschikbaar (Zie 'handleiding intercollegiale toetsing' van de NVMBR);
- Patiënttevredenheidsonderzoek radiotherapie, voorwaarde is dat er vragen zijn opgenomen over de behandeling op de mouldroom;
- Beoordeling van de kwaliteit van de hulpmiddelen aan de hand van criteria die de afdeling/instelling hanteert;
- Analyse registratie positieverificatie op het bestralingstoestel, hieruit blijkt of de hulpmiddelen voldoen aan de kwaliteitseisen die de afdeling/instituut aan het masker stelt;
- Voor MBB'ers: Kwaliteitsgeregistreerd zijn in het Kwaliteitsregister Paramedici.

De aanbevolen frequentie van toetsing is tweejaarlijks.

Bronvermelding:

NVMBR. Format FTO moulagemedewerker,

NVMBR. *Beroepscode MBB'er*. Utrecht: NVMBR, 2013.

NVMBR. *Beroepsprofiel Medisch Beeldvormings- en Bestralingsdeskundige*. Utrecht: NVMBR, 2016.

NVMBR. *Handleiding Intercollegiale toetsing*. Utrecht: NVMBR, 2010.